

تعلق مالیاتی

Impact Tax

تعلق مالیاتی به نخستین اثر بر پایه مالیات در نظر گرفته شده در نظام مالیاتی اشاره دارد که فارغ از سایر آثار مستقیم و غیرمستقیم ناشی از اعمال مالیات است. آنچه جامعه فارغ از تحلیل‌های اقتصادی و اثرات ناشی از اعمال مالیات‌ها با آن مواجه می‌شود «تعلق مالیاتی» است؛ در حالی که آثار ناشی از تعیین مالیات تنها به اثر بر پرداخت‌کننده قانونی آن در جامعه محدود نمی‌شود (Fullerton and Metcalf, ۲۰۰۲: ۱۷۹۱). برای نمونه، اگر در جامعه مالیات بر مصرف وضع می‌شود، تعلق مالیاتی آن بر مصرف‌کنندگان است. به این ترتیب که خریداران کالاها و خدمات مشمول مالیات بر مصرف، درصدی از قیمت کالا یا خدمت را به‌عنوان مالیات در رسید خرید خود ملاحظه می‌کنند. اما در واقعیت و در سطح جامعه تنها این مصرف‌کنندگان نیستند که از اعمال این مالیات تأثیر گرفته‌اند. اگر به‌دلیل وجود مالیات و بالاتر رفتن قیمت پرداختی خریداران، افراد از تعداد و مقدار خرید خود بکاهند، در واقع اثر مالیات به تولیدکنندگان نیز می‌رسد. تولید کمتر منجر به استفاده کمتر از نهاده‌های تولید شده و در نتیجه، اثر ناشی از اعمال مالیات تنها به مصرف‌کنندگان محدود نخواهد شد. این موارد در بررسی «اصابت مالیاتی» (Incidence Tax) مدنظر قرار می‌گیرد (در ایران نیز سازمان امور مالیاتی به‌عنوان مجری اعمال مالیات از واژه‌های «تاریخ تعلق مالیات» یا «تعلق مالیات بر پایه‌های مختلف» در امور خود برای تعیین تعلق مالیاتی استفاده می‌کند). به این ترتیب می‌توان گفت که تعلق مالیات به تأثیر بلافاصله اعمال مالیات گفته می‌شود در حالی که اعمال مالیات اثر نهایی و غایی نیز در پی دارد که اصابت مالیاتی به آن می‌پردازد (Robbins, ۲۰۰۵: ۵۲۴). در مالیات بر دستمزد و حقوق گروهی که مورد تعلق مالیاتی قرار می‌گیرند کارکنان و کارگرانی هستند که در ازای عرضه کار خود،

دستمزد دریافت می‌کنند. در مالیات بر سود شرکت‌ها و فعالان اقتصادی، که در نتیجه فعالیت اقتصادی خود سود به‌دست می‌آورند، مورد تعلق مالیاتی هستند. اما در این موارد اصابت مالیاتی فراتر از تعلق مالیاتی مطرح است (Stiglitz and Rosengard, ۲۰۱۵: ۵۳۸).

کتاب‌شناسی

Fullerton, D., & Metcalf, G. E. (۲۰۰۲). "Tax Incidence", *Handbook of public economics*, ۴: ۱۷۸۷-۱۸۷۲.

Robbins, D. (۲۰۰۵). *Handbook of public sector economics*, Routledge.

Stiglitz, J., & Rosengard, J. (۲۰۱۵). *Economics of the Public Sector*, 4th Edition, New York and London: Norton & Company.

مهنوش عبدالله‌میلانی

عضو هیئت علمی گروه اقتصاد نظری، دانشکده اقتصاد، دانشگاه علامه

طباطبائی

سلاله توسلی

دانشجوی دکتری دانشکده اقتصاد، دانشگاه علامه طباطبائی